

Onontbeerlijke stilte én een operadiva die je in close-up ziet

Recensie

 S. van Ek

Een nagenoeg blanco programma werd uitgedeeld bij de ingang van Museum Belvédère voor *Muted*. Alleen de vier componisten – Louis Andriessen, David Lang, Michael Gordon en Julia Wolff - stonden erop. En mondeling werden de 'algemene voorwaarden' medegegeeld: verdeel u over de twee kabinetten links en rechts, telefoon uit en u mag absoluut niet hoesten! Rucola's lagen klaar voor een plotse optredende kriebel in de keel. Ik stak uit voorzorg maar eentje in de mond.

In smetteloos wit stond Monica Germino op de grens van de twee kabinetten en begon te spelen, te reciteren en te zingen. Tussentijds werd er gewisseld van viool, van een 'normale' naar een frameviool. Ze begon te lopen naar het andere kabinet en raakte uit zicht. Alleen de gedempte klank van de viool was hoorbaar. En de stilte, de onontbeerlijke stilte die voor dit concert met gedempte ('muted') klanken een voorwaarde was.

Wat je hoorde was de ademhaling van het publiek. En het gerommel van een enkele maag. Opnieuw werd er van viool gewisseld. Germino nam een blauwe viool ter hand en trok een witte handschoen aan. Blauw licht vulde het kabinet. Zou het de bedoeling zijn dat de blauwe viool in het blauwe licht wegvalt tegen de witte jurk en vandaar de witte handschoen? Als dat zo was, dan had het licht niet dat effect. Het

droeg wel bij aan de sfeer.

Wederom een wisseling van viool: een merkwaardige langwerpige van blank hout met zo te zien slechts drie snaren waarvan alleen de bovenste twee werden gestemd. Hoge tonen werden gespeeld, met de vingers gedempt voor het flageolet-effect. Tot slot weer een gezongen tekst met vioolbegeleiding. Na afloop was er aarzeling te applaudisseren, een aarzeling om de stilte te verbreken, om de fragiliteit van de muziek te breken ongetwijfeld.

En dan was er deze donderdagavond nog een concert met één soliste en één instrument. Ekatarina Levental vertolkte *La voix humaine* van Poulenc en wel in een versie voor piano (Yoram Ish-Hurwitz), een miniopera. Nu heb ik wat tegen het standaard moderniseren van opera's; vaak zorgt dat voor idiote anachronismen. Maar hier had Chris Koolmees, verantwoordelijk voor de regie en encensering, deze telefoonmonoloog voor sopraan passend *up to date* gemaakt: de telefoon was vervangen door een webcam.

Dat had grote voordelen. Je zag beter wat er op het toneel gebeurde omdat alles *real time* (met enige vertraging) op een scherm werd geprojecteerd en dus ook - genadeloos! - de mimiek van Levental. Het werd daardoor een indringende uitvoering waarbij je als publiek Levental dicht op de huid zat. Nog nooit zal het publiek zo deelgenoot zijn geweest van de emoties van de hoofdpersoon!

 Oranjewoud Festival met *Muted* door Monica Germino en *La voix humaine* van Poulenc door Ekatarina Levental, 40 en 150 bezoekers

